

DOĞAL SİSTEMLER - I

Test - 01

İnsan, Doğa ve Coğrafya - I

DERS UYGULAMA
Föyleri

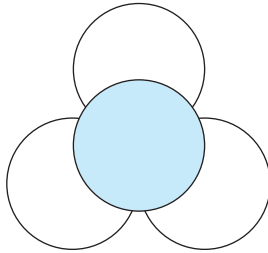

1. Doğal şartlar altında gelişen olayların oluşturduğu ortama “doğal ortam” adı verilir. İnsanın yeryüzünde gerçekleştirdiği bütün faaliyetleri oluşturan ortama ise “beşerî ortam” denir. Doğal ortam, beşerî ortamı etkiler.

Aşağıdakilerden hangisi bu etkileşime örnek gösterilemez?

- A) Tarımsal ilaçların su kirliliğine neden olması
- B) Orta Asya’da küçükbaş hayvancılığın yaygın olması
- C) Ekvatorial bölgede yerleşmelerin yüksek alanlarda yer alması
- D) Ülkemizde, dağların güney yamaçlarında tarım ürünlerinin erken olgunlaşması
- E) Engebeli alanlarda yol yapım maliyetlerinin yüksek olması

2. Dünya’da doğal sistemleri oluşturan ve birbirleriyle etkileşim hâlinde bulunan dört temel ortamın şeması aşağıda verilmiştir.

Bu şemada boyalı olan alana aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hidrosfer
- B) Biyosfer
- C) Litosfer
- D) Atmosfer
- E) Geosfer

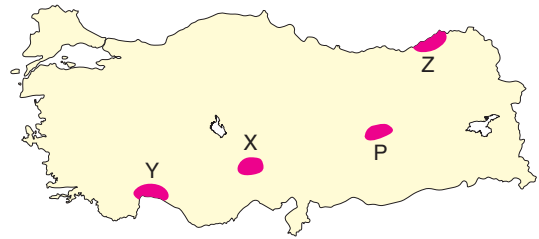
3. Aşağıdaki tabloda bazı doğal ortam unsurları ile bulunduğu doğal ortamlar eşleştirilmiştir.

Doğal Ortam Unsurları	Doğal Ortamlar			
	Atmosfer	Hidrosfer	Litosfer	Biyosfer
I. Vadi			✓	
II. Göl		✓		
III. Ağaç				✓
IV. Bulut	✓			
V. Kar				✓

Buna göre hangi doğal unsurun bulunduğu ortam yanlış eşleştirilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Aşağıdaki haritada bazı yöreler boyanarak harflerle gösterilmiştir.

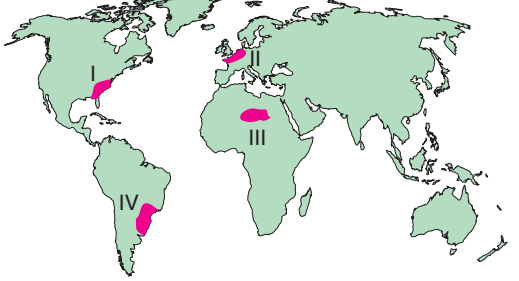
Bu yörelerle ilgili;

- I. X’te tuf evlerin bulunması,
- II. Y’de kışın seralarda sebze yetiştirilmesi,
- III. P’de madencilik faaliyetlerinin yaygın olması,
- IV. Z’de çay tarımının yapılması

durumlarının hangilerinde iklim etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5. İnsan ve doğa etkileşiminin gerçekleşme şekillerinden biri, insanın doğayı değiştirmesidir. Özellikle gelişmiş ülkelerde insanın doğayı değiştirmesi sonucunda pek çok çevre sorunu yaşanır.

Haritada numaralanmış alanların hangilerinde bu nedene bağlı olarak yaşanan çevre sorunları diğerlerinden daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Kutba yakın bölgelerde havanın soğuk olması nedeniyle insanlar yılın önemli bir kısmında kalın kürkler giyerler ve sertleşmiş kardan yapılan igloo adı verilen evlerde yaşarlar. İnsanlar soğuktan korunmak için iglooların çatılarını ve duvarlarını kalın yaparlar.

Bu parçada insan ve doğa etkileşimi ile ilgili;

- I. insanın doğaya bağımlı olması,
II. insanın doğaya adapte olması,
III. insanın doğayı değiştirmesi

durumlarından hangilerine ait örnekler verilmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

7. Örneğin; yer kabuğunu oluşturan kayalar, sıcaklık ve yağışın etkisiyle ayrışmaya uğrar, ufalanır. Bu tür ayrışmada kayacın kimyasal yapısı değişir.

Bu örnekte aşağıdaki doğal ortamlardan hangi ikisi arasındaki etkileşimden bahsedilmiştir?

- A) Atmosfer ve Litosfer
B) Hidrosfer ve Biyosfer
C) Hidrosfer ve Atmosfer
D) Litosfer ve Hidrosfer
E) Biyosfer ve Atmosfer

8. Aşağıdaki tabloda dört ülkenin doğanın işleyişine müdahaleleri ile ilgili özellikler verilmiştir.

Ülke	Doğanın İşleyişine Müdahaleler
Türkiye	Artan enerji ihtiyacının karşılanması için rüzgâr enerji santralleri kurmuştur.
Rusya	Ormanlık alanlardaki yer altı kaynaklarını çıkarıp işlemiştir.
Ekvador	Amazon havzasındaki yağmur ormanlarında petrol arama ve çıkarma çalışmaları yapmıştır.
Hollanda	Okyanustaki gelgit ve dalgadan enerji üretmeye başlamıştır.

Buna göre hangi ülkelerin yaptığı bu müdahaleler doğanın işleyişine uyumludur?

- A) Türkiye ve Rusya
B) Rusya ve Hollanda
C) Ekvador ve Hollanda
D) Ekvador ve Rusya
E) Türkiye ve Hollanda

9. Doğal ortamı oluşturan unsurlarda meydana gelen geçici veya sürekli değişimlere “doğa olayı” denir.

Aşağıdaki doğa olaylarından hangisi sadece litosferde meydana gelir?

- A) Volkanik faaliyetler
B) Tektonik depremler
C) Çamur akıntıları
D) Sağanak yağışlar
E) Şiddetli rüzgârlar

1065770

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Yer kabuğu bütün hâlde değildir. Levha adı verilen bazı parçalardan oluşur. Üzerinde okyanus bulunanlara okyanusal levha, kara bulunanlara ise kıtasal levha adı verilir. Levhalar magmadaki konveksiyonel akıntılarının etkisiyle çeşitli yönlerde hareket eder.

Bu parça coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangisiyle ilgili bir araştırmadan alınmıştır?

- A) Hidrografya
- B) Klimatoloji
- C) Jeomorfoloji
- D) Biyocoğrafya
- E) Tarım coğrafyası

2. Coğrafya bilimi incelediği konulara göre fiziki ve beşerî coğrafya olmak üzere ikiye ayrılır.

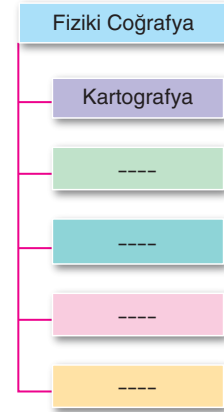
Aşağıdakilerden hangisi fiziki coğrafyanın incelediği konulardan biridir?

- A) Konut yapımında kullanılan yapı malzemeleri
- B) Tarımda verimliliği etkileyen faktörler
- C) İklim tiplerinin etki alanları
- D) Enerji taşımacılığının çevreye etkileri
- E) Sanayi faaliyetlerinin gelişim süreci

3. Kaplıca ve ılıca sularının kimyasal yapısı ve dağılışı ile ilgili araştırma yapmak isteyen bir bilim insanı aşağıdaki bilim dallarından hangisinin bulgularından yararlanır?

- A) Pedoloji
- B) Hidrojeoloji
- C) Oseonografya
- D) Limnoloji
- E) Zooloji

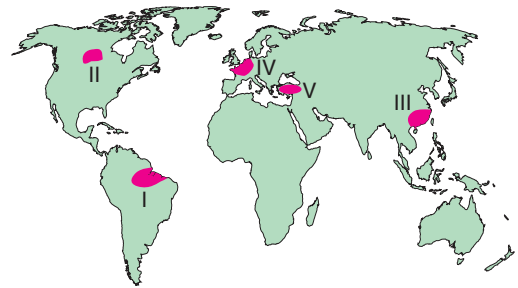
4. Aşağıdaki grafikte fiziki coğrafyanın alt dalları gösterilmiştir.

Bu grafikte boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Jeomorfoloji
- B) Hidrografya
- C) Biyoloji
- D) Klimatoloji
- E) Biyocoğrafya

5. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanlarla ilgili aşağıda verilen özelliklerden hangisi beşerî coğrafyayla ilişkili değildir?

- A) I. alanda yerleşmenin üst sınırının yüksek olması
- B) II. alanda tayga ormanlarının bulunması
- C) III. alanda pirinç tarımının yaygın olması
- D) IV. alanda elektrik üretiminde rüzgârdan yararlanılması
- E) V. alanın jeopolitik öneminin fazla olması

6. Van Gölü havzasını coğrafi yönden araştıran bir bilim insanı, bu yer ile ilgili yayımladığı bilimsel makalede aşağıdaki ifadelerle yer vermiştir.

“Van Gölü, Tatvan ilçesi sınırları içerisinde bulunan Nemrut Volkanik Dağı’nın patlaması sonucu bölgedeki tektonik çöküntü alanının önünün kapanmasıyla oluşmuş bir volkanik set gölüdür. Çok sayıda koyu bulunan Van Gölü hem tatlı su hem de deniz ekosistemlerinden farklı bir sucül ekosistemidir. Suları tuzlu ve sodalıdır. Gölün tuzlu-sodali suları, biyolojik çeşitliliği sınırlamaktadır.”

Bu bilimsel makalede coğrafya biliminin;

- I. jeomorfoloji,
- II. hidrografya,
- III. biyocoğrafya,
- IV. klimatoloji

alt bilim dallarından hangileriyle ilgili araştırmaya yer verilmemiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve IV E) III ve IV

7. Aşağıda coğrafya bilimine yardımcı olan bazı bilim dallarının inceleme alanları verilmiştir.

- Toprağın yapısını, oluşumunu ve yeryüzündeki dağılışını inceler.
- Yeryüzündeki gölleri oluşum özelliklerine göre sınıflandırır ve dağılışını inceler.
- Atmosferde meydana gelen hava olaylarının oluşumunu, gelişimini ve değişimini nedenleri ve sonuçlarıyla araştıran bir bilim dalıdır.
- Hayvanları çeşitli özellikleriyle ele alan ve dağılışlarını inceleyen bilim dalıdır.

Buna göre yukarıda hangi bilim dalının inceleme alanına yer verilmemiştir?

- A) Pedoloji
B) Zooloji
C) Oseonografya
D) Limnoloji
E) Meteoroloji

8. Bir coğrafi araştırmada potamoloji, limnoloji ve oseonografik bilimlerinden yararlanılmıştır.

Buna göre bu araştırmamanın konusu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Toprak özellikleri
B) Beşerî dokular
C) Yerin iç yapısı
D) Karasal ekosistemler
E) Su döngüsü

9. 9. sınıfta okuyan Kayhan ve Sahrap’ın aldığı performans ödevlerinin konuları aşağıda verilmiştir.

Kayhan: Türkiye’de iç göçlerin ekonomik nedenleri

Sahrap: Karasal bölgelerde konut tiplerinde kullanılan malzemeler

Bu öğrencilerin hazırlamak istedikleri performans ödevinin konuları coğrafyanın aşağıdaki alt dallarından hangileriyle ilgilidir?

	Kayhan	Sahrap
A)	Nüfus coğrafyası	Yerleşme coğrafyası
B)	Yerleşme coğrafyası	Nüfus coğrafyası
C)	Ekonomik coğrafya	Tarihî coğrafya
D)	Siyasi coğrafya	Ekonomik coğrafya
E)	Tarihî coğrafya	Enerji coğrafyası

1065771

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Fiziki coğrafyanın bölümlerinden biri olan jeomorfoloji aşağıdaki doğal unsurlardan hangisini incelemez?

- A) Dağlar B) Ovalar
C) Göller D) Platolar
E) Vadiler

2. Aşağıda İlk Çağ'dan günümüze kadar coğrafya bilimine katkı yapan bazı bilim insanları ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- "Geography (Coğrafya)" kelimesini kullanan ilk kişidir.
- *Dünya Turu* adlı eserinin ilk coğrafya yapıtı olduğu varsayılır.
- Dünya'nın çevresini, yarıçapını, büyüklüğünü ve 1° lik meridyen farkının uzunluğunu hesaplamıştır.
- Fiziki coğrafyanın kurucusu olarak kabul edilmektedir.

Buna göre aşağıdaki bilim insanlarından hangisiyle ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) Miletli Hekataios
B) Biruni
C) Thales
D) Eratosthenes
E) Alexander von Humboldt

3. Aşağıdakilerden hangisi İlk Çağ coğrafyacılarının çalışmalarından biridir?

- A) Güneş'in hareketlerini incelemişlerdir.
B) Dünya'nın çevresel uzunluğunu hesaplamışlardır.
C) Yeni Dünya karalarını keşfetmişlerdir.
D) Coğrafyaya bilimsel nitelik kazandırmışlardır.
E) Basit haritalar çizmişlerdir.

4. Aşağıda bilim insanları ve yazdığı eserlerle ilgili yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Piri Reis - *Kitab-ı Bahriye*
B) İdrisi - *Roger'in Kitabı*
C) Katip Çelebi - *Cihannüma*
D) Seydi Ali Reis - *Seyahatname*
E) Kaşgarlı Mahmut - *Divanü Lûgati't-Türk*

5. Orta Çağ'da Müslüman bilim insanlarının coğrafya ve diğer bilimlere katkısı, Avrupalılardan daha fazla olmuştur.

Bu durumun oluşmasına;

- Avrupa'da kilisenin bilim dünyası üzerinde baskı kurması,
- Müslüman coğrafyasının konumunun doğa araştırmalarına daha elverişli olması,
- Müslüman bilim insanlarının Herodot, Aristo, Strabon ve Batlamyus gibi Eski Çağ filozoflarının fikir ve düşüncelerini inceleyip geliştirmesi

faktörlerinden hangilerinin neden olduğu söylenemez?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisi İslam dünyasında coğrafyanın gelişimine katkıda bulunan bilim insanlarından biri değildir?

- A) Strabon
B) Makdisi
C) Biruni
D) Harezmi
E) İbn Battuta

7. Aşağıda Orta Çağ'da bir bilim insanının yaptığı bazı ölçümler verilmiştir.

- Mevsimlerin başlangıç tarihleri
- Dünya'nın yarıçapı ve hareketleri
- Bazı şehirlerin denizden yüksekliği
- Meridyenler arasındaki mesafe

Yaptığı bu ölçümlerden dolayı jeodezi (yer ölçümü) biliminin kurucusu sayılan bilim insanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Friedrich Ratzel
- B) Alexander von Humboldt
- C) Evliya Çelebi
- D) Eratosthenes
- E) Biruni

8. Alman coğrafyacı Alexander von Humboldt kıtaların batı ve doğu kıyılarındaki sıcak ve soğuk okyanus akıntılarını inceleyerek Güney Amerika'nın batısındaki Humboldt soğuk su akıntısını keşfetmiştir.

Buna göre Humboldt'un incelediği konu, coğrafyanın aşağıdaki alanlarından hangisiyle ilgilidir?

- A) Kartografya
- B) Hidrografya
- C) Klimatoloji
- D) Jeomorfoloji
- E) Biyocoğrafya

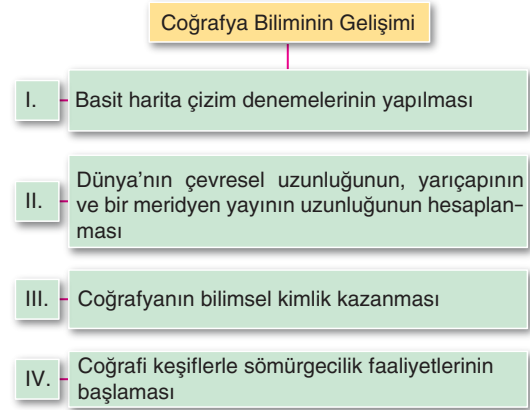
9. Coğrafya biliminin tarihî gelişimi ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) İlk Çağ'da Rönesans ve reform hareketleri coğrafyada önemli gelişmelerin yaşanmasına neden olmuştur.
- B) Eratosthenes coğrafya sözcüğünü tarihte ilk kullanan kişi olmuştur.
- C) Kilisenin baskısı, Orta Çağ Avrupa'sında coğrafya bilminde duraklama dönemini başlatmıştır.
- D) Müslüman bilim insanları Orta Çağ'da Dünya'nın şekli, boyutu, hareketleri ve eksen eğikliği ile ilgili çalışmalar yapmışlardır.
- E) Yakın Çağ'da Alexander von Humboldt ve Carl Ritter modern coğrafyanın temellerini atmıştır.

10. Aşağıdaki bilim insanlarından hangisi beşerî coğrafyanın kurucusudur?

- A) El Harizmi
- B) Carl Ritter
- C) Vasco da Gama
- D) P. Vidal de la Blache
- E) Alexander von Humboldt

11.

Bu kavram haritasında coğrafya biliminin gelişimine katkı sağlayan olayların sıralamasının kronolojik olabilmesi için hangi ikisinin yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

1065772

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıda Güneş sistemi ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Güneş'e en yakın olan gezegen Merkür, en uzak olan gezegen ise Neptün'dür.
- B) Jüpiter, Satürn, Uranüs ve Neptün kayalık yüzeye sahiptir.
- C) Gezegenlerin çevresinde dolanan gök cisimleri uydu olarak isimlendirilir.
- D) Dünya karasal gezegenlerin en büyüğüdür.
- E) Güneş sisteminde en büyük kütleyle sahip olan gezegen Jüpiter'dir.

2. Dünya'nın şeklinin geoit olduğunu söyleyen bir bilim insanı;

- I. Ekvator'un uzunluğunun, tam bir meridyen dairesinin uzunluğundan 67 km daha fazla olması,
- II. Ekvator'un yarıçapının, kutupların yarıçapından 21 kilometre daha uzun olması,
- III. kutup noktalarında yer çekiminin, Ekvator'a göre daha fazla olması,
- IV. yer ekseninin $23^\circ 27'$ eğik olması

özelliklerinden hangilerini bu durumu kanıtlamada kullanamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

3. Ayşe'nin oturduğu kentte kutup yıldızı 42° lik açıyla görünürken arkadaşı Ayla'nın yaşadığı kentte 38° lik açıyla görünmektedir.

Buna göre Ayla'nın yaşadığı kent Ayşe'nin yaşadığı kente göre hangi yödedir?

- A) Batı
- B) Doğu
- C) Güney
- D) Kuzeybatı
- E) Kuzeydoğu

4. Çizgisel dönüş hızının artması tan ve gurup sürelerinin kısalmasına neden olur.

Buna göre haritada verilen kentlerin hangisinde tan ve gurup süresinin daha kısa olduğu söylenebilir?

- A) Manila
- B) Santiago
- C) Washington
- D) Melbourne
- E) Oslo

5.

Dünya'nın Şeklinin Sonuçları

- I. - Yerden yükseldikçe görüş alanının genişlemesi
- II. - Kutup Yıldızı'nın görünüm açısının değişmesi
- III. - Gölge boyunun kutuplara gidildikçe uzaması
- IV. - Gece ve gündüzün birbirini takip etmesi
- V. - Harita çiziminde hataların olması

Bu tabloda Dünya'nın şekliyle ilgili numaralanmış sonuçlardan hangisi yanlış verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Kuzey Yarım Küre'de deniz seviyesinde bulunan X kentinde yer çekimi Y kentinden daha fazladır.

Buna göre bu kentlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

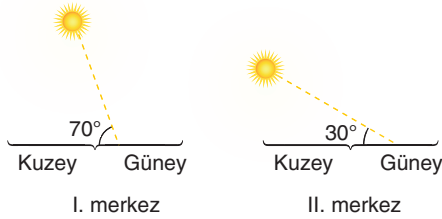
- A) X kenti Güneş ışınlarını daha küçük açıyla alır.
- B) Y kentinin üzerinde bulunduğu paralelin uzunluğu daha fazladır.
- C) X kenti Ekvator'a daha uzaktır.
- D) Y kentinde çizgisel hız daha azdır.
- E) X kentinde gölge boyu daha uzundur.

7. Dünya'nın şekline bağlı olarak Güneş ışınlarının geliş açısı küçüldükçe atmosferdeki tutulma oranı artar.

Buna göre aşağıdaki kentlerin hangisinde ışınların atmosferde tutulma oranı daha fazladır?

- A) İstanbul B) Kütahya C) Van
D) Hatay E) İzmir

8. Aşağıdaki şekilde, iki merkezde ufuk düzlemine göre Kutup Yıldızı'nın görünüm açısı verilmiştir.

**Bu merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylene-
mez?**

- A) I. merkezde çizgisel hız daha fazladır.
B) II. merkezde gurup ve tan süreleri daha kısadır.
C) I. merkezde yer çekimi kuvveti daha fazladır.
D) II. merkez Güneş ışınlarını daha büyük açıyla alır.
E) İki merkez de Kuzey Yarım Küre'de yer alır.

9. Dünya'nın kendi eksenini etrafındaki hareketi sırasında Güneş ışınlarının yere değme açısı gün içinde değişir.

Aşağıdakilerden hangisi bu değişimin sonuçlarından biri değildir?

- A) Gölge boyunun öğlen kısa olması
B) Kayaçlarda fiziksel ayrışmanın gerçekleşmesi
C) Günlük sıcaklık farklarının oluşması
D) Yerel saat farklarının olması
E) Meltem rüzgârlarının oluşması

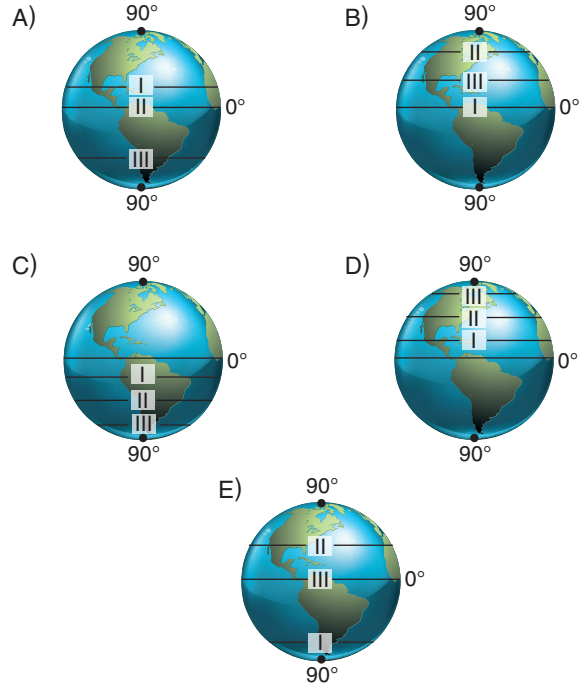
10. Dünya'nın farklı yerlerinde bulunan üç kentin Güneş'in karşısından saatteki geçme hızı şöyledir:

I. kent 1670 kilometre,

II. kent 690 kilometre,

III. kent 1240 kilometre

**Buna göre I, II ve III. kentin Dünya üzerinde bulunduk-
ları yeri gösteren çizim aşağıdakilerden hangisidir?**

1065773

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Dünya'nın merkezinden geçen, bir kutuptan diğer kutba uzanan hayali çizgiye eksen denir. Dünya eksenini etrafındaki bir tam dönüşünü 24 saatte tamamlar. Bu hareketi bazı sonuçların ortaya çıkmasına neden olur.

Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın bu hareketinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Yerel saat farkları ortaya çıkar.
B) Haritalar çizilirken bozulmalar olur.
C) Doğu ve batı yönleri oluşur.
D) Sürekli rüzgârlar sapmaya uğrar.
E) Sürekli dinamik basınç merkezleri oluşur.

2. Coğrafya öğretmeni sınıfta Dünya'nın hareketleri konusunu işlerken öğrencilerine "Dünya'nın kendi eksenini çevresinde dönüş süresi bugünkünden daha kısa olsaydı sizce yaşadığımız olaylarda ne gibi değişiklikler olurdu?" sorusunu yöneltmiştir.

Öğrencilerden,

Metin: Meridyenler arasındaki yerel saat farkı azalır.

Sude: Çizgisel hız artardı.

Yeliz: Tan ve gürup süresi kısalırdı.

Ertuğrul: Açısal hız azalır.

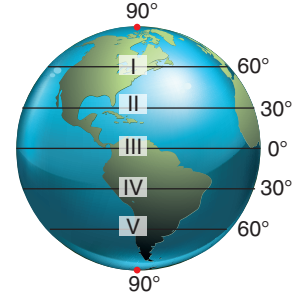
Hatice: Gün süresi kısalırdı.

şeklinde cevap vermiştir.

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği cevap doğru değildir?

- A) Metin B) Sude C) Yeliz
D) Ertuğrul E) Hatice

3. Aşağıdaki şekilde, basınç kuşakları numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu basınç kuşaklarından hangisinin oluşumunu Dünya'nın günlük hareketi etkilememiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Güneş'in konumu Dünya'ya göre sabittir. Ancak gündüz boyunca izlendiğinde Güneş, ufuk düzlemi üzerinde doğudan batıya doğru hareket ediyormuş gibi görünür.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin sonucudur?

- A) Eksen hareketi
B) Yıllık hareket
C) Yörüngesinin şekli
D) Dünya'nın şekli
E) Eksen eğikliği

5. Dünya, kendi eksenini çevresinde batıdan doğuya doğru dönmektedir.

Bu dönüş yönü doğudan batıya doğru olsaydı aşağıda verilen kentlerden hangisinin yerel saati daha ileri olurdu?

- A) Iğdır B) Tekirdağ C) Van
D) Ankara E) Adana

6. Aşağıda Dünya'nın günlük hareketinin sonuçlarıyla ilgili bazı örnekler verilmiştir.

- I. Güneş'in Japonya'da daha önce, Fransa'da daha sonra doğması
- II. Gulf Stream sıcak su akıntısının saat ibresi yönünde sapması
- III. ABD'de ortak saatin Türkiye'dekinden geri olması
- IV. Batı rüzgârlarının Kuzey Yarım Küre'de esiş yönünün sağına sapması
- V. İzmir'de meltem rüzgârının gündüz denizden esmesi

Bu sonuçlardan hangisine bakılarak Dünya'nın batıdan doğuya doğru döndüğü söylenemez?

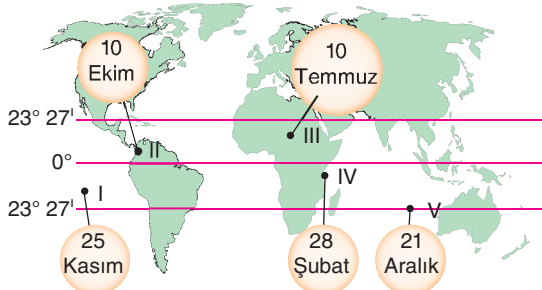
- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Dünya'nın Güneş çevresinde izlediği yola "yörünge" denir. Yörünge elips şeklinde olduğundan Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığı değişmektedir.

Dünya'nın Güneş'e olan uzaklığının değişmesi aşağıdakilerden hangisini etkilemez?

- A) Mevsimlerin oluşmasını
- B) Dünya'nın yörüngedeki hızını
- C) Eylül ekinoksunun tarihini
- D) Kuzey Yarım Küre'deki yaz süresini
- E) Güney kutup noktasındaki gece süresini

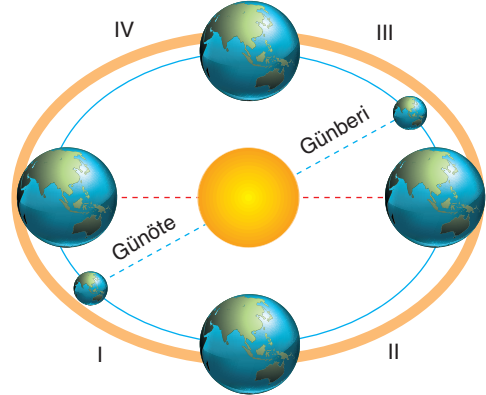
8. Aşağıdaki dünya haritasında bazı merkezlere Güneş ışınlarının dik açı ile düştüğü tarihler verilmiştir.

Bu merkezlerden hangisi, verilen tarihte Güneş ışınlarını dik alamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıda Dünya'nın yörüngedeki hareketi gösterilmiştir.

Dünya bu hareketini yaparken hangi numaralı aralıklardan geçtiğinde Türkiye'de sırasıyla yaz ve kış mevsimlerinin yaşandığı söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Aydınlanma çemberi Dünya'nın yıllık hareketi ve eksen eğikliğine bağlı olarak yıl içinde yer değiştirir ve yılda iki kez yer eksenini ile çakışır.

Bu çakışmanın gerçekleştiği tarihlerden biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 21 Haziran B) 21 Mart
C) 21 Aralık D) 21 Eylül
E) 4 Temmuz

1065774

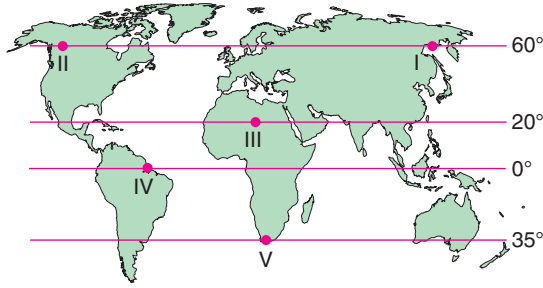
ÖĞRENCİ NO

0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9

YANITLAR

1	A	B	C	D	E
2	A	B	C	D	E
3	A	B	C	D	E
4	A	B	C	D	E
5	A	B	C	D	E
6	A	B	C	D	E
7	A	B	C	D	E
8	A	B	C	D	E
9	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E
11	A	B	C	D	E
12	A	B	C	D	E
13	A	B	C	D	E
14	A	B	C	D	E
15	A	B	C	D	E
16	A	B	C	D	E
17	A	B	C	D	E
18	A	B	C	D	E
19	A	B	C	D	E
20	A	B	C	D	E

1. Aşağıdaki haritada beş merkez numaralandırılarak verilmiştir.

Buna göre;

- gece ile gündüz süresindeki değişimin en fazla,
- yerel saatin en ileri olduğu

merkez aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Kuzey ve Güney Yarım Küre'de aynı hava olayları farklı aylarda yaşanır.

Buna göre Antalya'da eylül ve ekim aylarında görülen hava koşullarının aynı iklimin görüldüğü Avustralya'da yer alan Sydney'de aşağıdaki ayların hangilerinde görülmesi beklenir?

- A) Temmuz - Ağustos
B) Eylül - Ekim
C) Mart - Nisan
D) Aralık - Ocak
E) Ocak - Şubat

3. 21 Haziran'da Afrika kıtasında bulunan Mısır'da yaz mevsimi başlarken Güney Afrika Cumhuriyeti'nde kış mevsimi başlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinin nedeni ile bu durumunun nedeni aynı değildir?

- A) Muson rüzgârlarının oluşması
B) Matematik iklim kuşaklarının oluşması
C) Güneş'in doğuş ve batış saatlerinin değişmesi
D) Aydınlanma çizgisinin yıl içinde yer değiştirmesi
E) Termik kaynaklı basınç kuşaklarının oluşması

4. Ekvator düzlemi ile yörünge düzlemi arasında $23^\circ 27'$ lık bir açı bulunur. Bu açının değişmesi tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bazı özelliklerin değişmesine yol açardı.

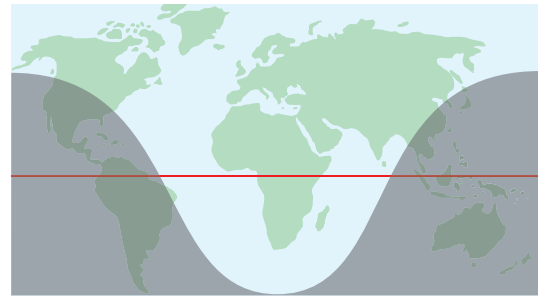
Buna göre bu açının 15° olması durumunda Türkiye'de,

- I. Yazlar daha sıcak, kışlar daha soğuk olurdu.
II. 21 Haziran'daki gündüz süresi daha uzun olurdu.
III. 21 Aralık'ta cisimlerin öğle vaktinde oluşan gölgeleri daha kısa olurdu.

durumlarından hangilerinin gerçekleşmesi beklenir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

5. Aşağıdaki dünya haritası üzerinde belirli bir tarihte aydınlanma çemberinin konumu gösterilmiştir.

■ : Gece □ : Gündüz

Aydınlanma çemberinin bu konumuna bakılarak,

- I. Kuzeye doğru gidildikçe gündüz süresi uzar.
II. Güneş'in hiç batmadığı yerler vardır.
III. Ekim ayından bir güne aittir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. • X kentinde 1 Aralık ile 10 Ocak arasında sürekli gündüz yaşanmaktadır.
• Y kentinde 21 Aralık'ta yerel saat ile 12.00'de yatay düzleme dik duran bir çubuğun gölgesi oluşmamaktadır.

X ve Y kenti ile ilgili verilenlerden yola çıkılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) X ve Y merkezleri Güney Yarım Küre'de bulunmaktadır.
B) X kenti, Y kentine göre daha kuzeydedir.
C) 21 Haziran'da X merkezinde güneş hiç doğmaz.
D) X kentinde şafak ve gurup süreleri daha uzundur.
E) Y kentinin enlem derecesi daha küçüktür.

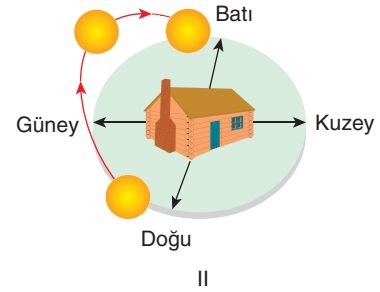
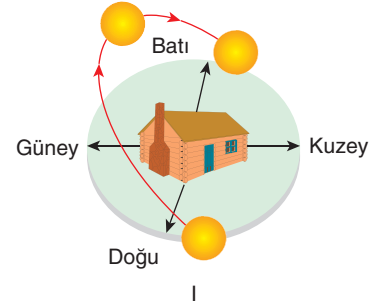
7. Aşağıdaki tabloda dört kentin bazı tarihlerdeki gündüz süreleri verilmiştir.

Kent	Gündüz Süreleri (Saat)			
	21 Mart	21 Haziran	23 Eylül	21 Aralık
I.	12	24	12	–
II.	12	16	12	8
III.	12	8	12	16
IV.	12	3	12	21

Bu kentlerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. kentte 21 Haziran'da güneş hiç batmamıştır.
B) II ve III. kent, 21 Mart'ta saat 12.00'de Güneş ışınlarını aynı açıyla alır.
C) III ve IV. kent Güney Yarım Küre'dedir.
D) IV. kentte gece ile gündüz süresi arasındaki fark en fazladır.
E) Kuzey kutup noktasına I. kent en yakındır.

8. Aşağıda, Ankara'da iki farklı tarihte güneşin ufuk düzlemindeki konumunda meydana gelen değişimler verilmiştir.

Farklı tarihlerdeki bu konumlara bakılarak Türkiye ile ilgili yapılan aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlıştır?

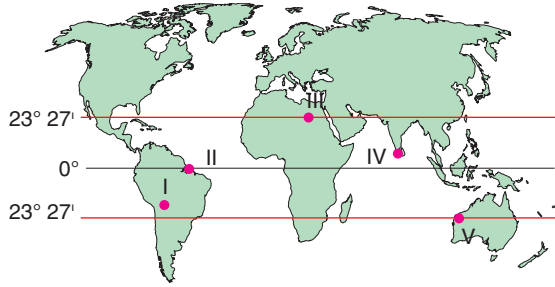
- A) I numaralı tarihte gündüz süresi daha uzundur.
B) II numaralı tarihte sonbahar ya da kış aylarından biri yaşanmaktadır.
C) I numaralı tarihte güneşin doğuşu yerel saatle 06.00'dan daha önce gerçekleşmiştir.
D) II numaralı tarihte güneşin batışı yerel saatle 18.00'den önce gerçekleşmiştir.
E) I numaralı tarihte Güneş ışınları Ankara'ya dik açı ile ulaşmaktadır.

1065775

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

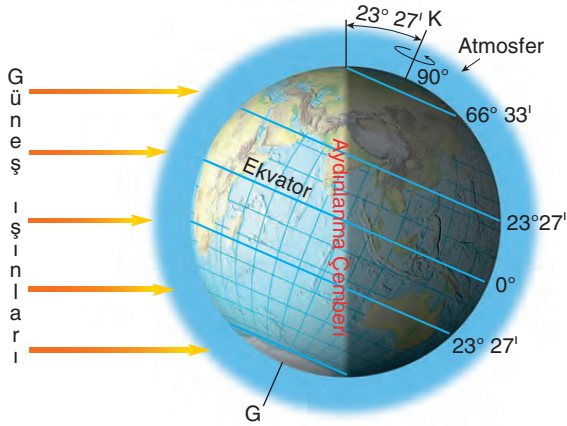
1. Güneş ışınlarının atmosferde katettiği yol uzadıkça atmosferdeki tutulma oranı artar ve yeryüzüne ulaşan enerji miktarı azalır.

Buna göre yukarıdaki dünya haritasında numaralanmış merkezlerin hangisinde 24 Kasım günü yeryüzüne ulaşan enerji miktarı daha fazla olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

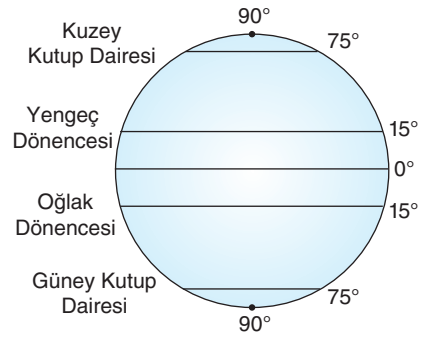
2. Aşağıdaki şekilde Dünya'nın Güneş'e karşı konumlarından biri gösterilmiştir.

Dünya bu konumdayken aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi mümkün değildir?

- A) Güneş ışınları Oğlak Dönencesi'ne dik açı ile düşer.
B) Aydınlanma çemberi kutup dairelerine teğet geçer.
C) Kuzey kutup noktası altı aylık gecesinin ortasındadır.
D) Güney Yarım Küre'de gündüzler gecelerden uzundur.
E) Bu tarihten sonra Kuzey Yarım Küre'de geceler uzamaya başlar.

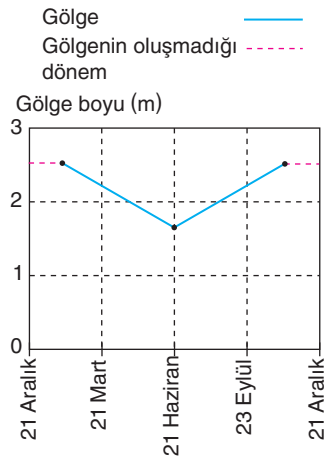
3.

Matematik iklim kuşaklarının sınırlarının şekildeki gibi olduğu varsayılırsa bu durum için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eksenin eğiklik derecesi azalmıştır.
B) Orta kuşakta yıllık sıcaklık farkları azalmıştır.
C) Türkiye'de gece-gündüz süreleri arasındaki fark azalmıştır.
D) Aydınlanma çemberi en son 75° enlemine teğet geçecektir.
E) Orta kuşakta yıl boyunca tek mevsim yaşanacaktır.

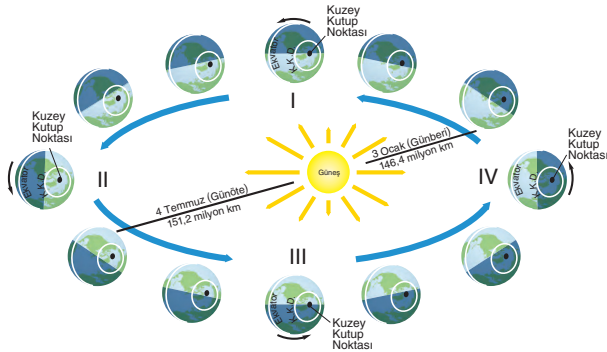
4. Aşağıda yatay düzleme dik duran 1 metre uzunluğundaki çubuğun, belirli tarihlerde yerel saat 12.00'de ölçülen yıllık gölge boyu değişim grafiği verilmiştir.

Buna göre bu çubuğun aşağıdaki enlemlerin hangisinde bulunduğu söylenebilir?

- A) 30° kuzey B) 40° güney C) 50° kuzey
D) 60° güney E) 80° kuzey

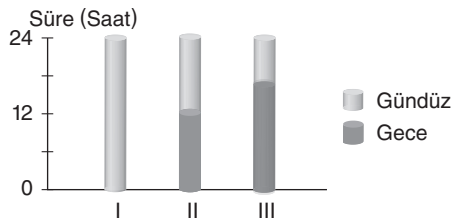
5. Aşağıda, bazı tarihlerde Dünya'nın yörünge düzlemi üzerindeki konumları gösterilmiştir.

Dünya'nın numaralanmış konumlarına bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) I ve III numaralı konumlarda gece-gündüz eşitliği yaşanır.
B) IV numaralı konumda Güneş ışınları Oğlak Dönencesi'ne dik açı ile ulaşır.
C) I numaralı konumdan sonra Güney Yarım Küre'de gündüz süresi, gece süresinden kısa olmaya başlar.
D) II numaralı konumda Güney Yarım Küre'de yılın en uzun gündüzü yaşanır.
E) II ve IV numaralı konumlarda aydınlanma çemberi kutup dairelerine teğet geçer.

6. Aşağıdaki grafikte 21 Haziran'da üç merkezde yaşanan gündüz ve gece süreleri gösterilmiştir.

Bu merkezlerin Ekvator'dan kutuplara doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) I - II - III
B) II - III - I
C) II - I - III
D) III - II - I
E) III - I - II

7. Dünya'nın kuzey kutup noktasından görüntüsünün verildiği aşağıdaki şekilde aydınlanma çemberinin konumu gösterilmiştir.

■ : Gündüz ■ : Gece

Aydınlanma çemberinin bu konumda olduğu tarihte aşağıdakilerden hangisi gözlenmez?

- A) Güneş ışınları Oğlak Dönencesi'ne dik düşmektedir.
B) Kuzey Yarım Küre'de gündüz süresi gece süresinden kısadır.
C) Ekvator'da gündüz süresi 12 saattir.
D) Gündüz süresi güneye gidildikçe uzar.
E) Aydınlanma çemberi kutup noktasına teğet geçmektedir.

8. Aşağıdaki özelliklerden hangisine bakılarak bir merkezin bulunduğu yarım küre belirlenemez?

- A) 23 Eylül'deki gündüz süresi
B) 21 Haziran'da başlayan mevsim
C) 21 Mart'taki en kısa gölge yönü
D) 21 Aralık'ta güneşin doğuş ve batış saatleri
E) Gölge boyunun kısaltmaya başladığı tarih

1065776

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdakilerden hangisi doğal ortamın insan yaşantısını etkilemesine uygun bir örnek değildir?

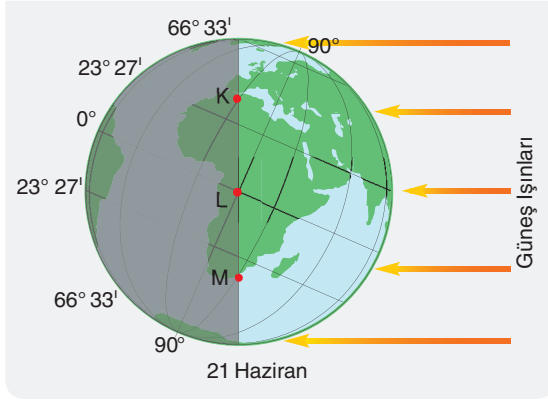
- A) Ekvator çevresinde yaşayan insanların yıl boyunca aynı kalınlıktaki giysileri kullanabilmesi
- B) Orta Asya'da küçükbaş hayvancılığın yaygın olması
- C) Muson Asyası'nda çeltik ve çay tarımının yoğun olarak yapılması
- D) Küresel ısınma nedeniyle tropikal kasırgaların görülme sıklığının artması
- E) Kuzey Afrika'da konut yapımında genellikle kerpicin kullanılması

2. Londra'dan Antalya'ya 10 günlüğüne gelen bir turist grubu bu süre boyunca Antalya'daki gündüz süresinin Londra'dan daha kısa olduğunu ve gündüzlerin her geçen gün biraz daha kısaldığını gözlemlemiştir.

Buna göre bu grubun Antalya'da kaldığı tarih aralığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) 10-20 Nisan
- B) 14-24 Mayıs
- C) 1-11 Ağustos
- D) 10-20 Haziran
- E) 5-15 Ocak

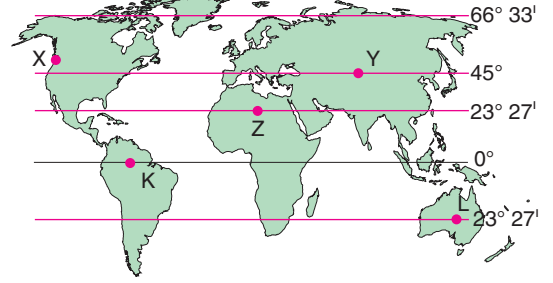
3. Aşağıda Dünya'nın Güneş'e karşı konumu verilmiş ve üç noktanın yeri belirtilmiştir.

Buna göre K, L ve M noktaları için aşağıdakilerden hangisinin ortak olduğu söylenebilir?

- A) Çizgisel dönüş hızları
- B) Yerel saatleri
- C) Yaşanan mevsim
- D) Güneş'in doğuş anı
- E) Gündüz uzunlukları

4. Aşağıdaki haritada beş merkez bazı harflerle gösterilmiştir.

Bu merkezlerle ilgili verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) K'de yıl içinde iki kez gölge boyu yerel saat 12.00'de sıfır olur.
- B) X ve Y Güneş ışınlarını hiçbir zaman 90° lik açıyla alamaz.
- C) 21 Aralık'ta L'de gündüz süresi, gece süresinden uzundur.
- D) Z'de yıl boyunca saat 12.00'de gölge oluşur.
- E) X'te dört mevsim belirgin olarak yaşanır.

5. Türkiye'de aşağıdaki dönemlerin hangisinden sonra gündüz süresi uzamaya başlar?

- A) Kış gün dönümü
- B) Yaz gün dönümü
- C) İlkbahar ekinoksu
- D) Sonbahar ekinoksu
- E) Günberi durumu

6. Aydınlanma dairesinin yer değiştirmesinde;

- I. eksen hareketi,
- II. eksen eğikliği,
- III. yıllık hareket

durumlarından hangileri etkili olur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III